

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2190,Panel-dyskusyjny-z-okazji-30-rocznicy-powstania-szczecinskiego-Studenckiego-Komi.html>
25.03.2026, 23:12

Panel dyskusyjny z okazji 30. rocznicy powstania szczecińskiego Studenckiego Komitetu Solidarności - Szczecin, 12 maja 2008 r.

12.05.2008

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie oraz Polskie Radio Szczecin przygotowały 12 maja spotkanie z twórcami szczecińskiego Studenckiego Komitetu Solidarności - Wojciechem Klukowskim, Jackiem Zakrzewskim, Elżbietą Rynasiewicz i Dariuszem Rawickim. Spotkanie odbyło się w studiu koncertowym S-1.

10 maja mija 30. rocznica powstania szczecińskiego Studenckiego Klubu Solidarności. Był ostatnim, jaki zawiązał się w Polsce - wcześniej powstały SKS w Krakowie, Warszawie, Gdańsku, Wrocławiu. Wśród założycieli SKS w Szczecinie byli studenci Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Akademii Rolniczej, Politechniki Szczecińskiej, Pomorskiej Akademii Medycznej - Elżbieta Czuma, Jacek Zakrzewski Wojciech Klukowski, Dariusz Rawicki, Elżbieta Rynasiewicz.

Szczeciński Komitet na tle pozostałych był wyjątkowy pod wieloma względami. Powstał w niezbyt silnym ośrodku akademickim, jako jedyny był identyfikowany z Ruchem Obrony Praw Człowieka i Obywatela, a nie, jak inne ośrodki, z Komitetem Obrony Robotnika. Powstał w środowisku skupionym wokół ojca Huberta Czumy, jezuitę otwarcie wspierającego w PRL-u studentów organizujących działalność opozycyjną.

Na tle pozostałych ośrodków deklaracja założycielska szczecińskiego Komitetu była najlepsza pod względem merytorycznym. Oprócz żądania zaprzestania prześladowania studentów przez Służbę Bezpieczeństwa, zawierała także dążenia poszczególnych członków tworzących SKS. W deklaracji obecne były idee wolności wypowiedzi, wolności wyznania, potrzeba utworzenia niezależnego samorządu studenckiego, konieczność zachowania sztywnego kręgosłupa moralnego. Te idee i potrzeby dawały wyraz sprzeciwu wobec sytuacji jaka panowała w Polsce w latach 70.

Szczeciński Studencki Komitet Solidarności dotknęły także najcięższe restrykcje ze strony Służby Bezpieczeństwa i uczelni. Większość założycieli szczecińskiego SKS została bezprawnie wyrzucona ze studiów. W 1978 roku z listy studentów Akademii Rolniczej skreślono 16 osób, m.in. Rawickiego i Rynasiewicz, a także ich przyjaciół niezaangażowanych w działalność Komitetu. Opresje były na tyle dotkliwe, że „wilczy bilet”, który dostali, umożliwiał pracę tylko w PGR za najniższą z możliwych stawek. Rawicki przez długi czas wykonywał podstawowe prace w zakładach ogrodniczych na Gumieńcach. W rozprawieniu się z założycielami SKS esbecji pomogli dziekani i rektorzy, którzy jawnie łamali prawo, by usunąć niewygodnych studentów ze szczecińskich uczelni.

**Prezes Polskiego Radia Szczecin
Krzysztof Soska**

oraz
**p. o. Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci
Narodowej
w Szczecinie
dr Marcin Stefaniak**

zapraszają
na panel dyskusyjny

**z okazji 30. rocznicy powstania
Studenckiego Komitetu Solidarności w Szczecinie**

Studencki Komitet Solidarności

**Panel odbędzie się
12 maja br. o godz. 17.00
w Studiu Koncertowym S-1
Polskiego Radia Szczecin**